

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Prof. Dr. Vedat İŞIKHAN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Bir Ülkenin geleceği gençleridir. Ancak Türkiye'de milyonlarca genç açısından gelecek, artık umutla değil işsizlik, geçim sıkıntısı ve belirsizlikle birlikte anılmaktadır.

Yıllarca okuyup üniversite bitiren, ailesinin bütün imkânlarını eğitime harcadığı gençlerimizin mezuniyet sonrasında iş bulamaması; bulduğu işte eğitim aldığı alanla ilgisi olmayan, düşük ücretli ve güvencesiz koşullarda çalışmak zorunda bırakılması Ülkemiz açısından ağır bir insan kaynağı kaybıdır.

Üniversite diplomasının gençler için iş ve gelecek güvencesi olmaktan çıkması, yalnızca bireysel bir istihdam sorunu değildir.

Bu tablo aynı zamanda eğitim planlamasının, ekonomik modelin ve istihdam politikalarının sonucudur.

Bir genç yıllarca eğitim aldıktan sonra “tanıdığın var mı?” sorusuyla karşılaşılıyor, liyakatine güvenemiyor, kamuda mülakatlardan endişe ediyor veya özel sektörde asgari ücret civarında çalışmak zorunda kalıyorsa Devlet gençlere karşı sorumluluğunu yeniden düşünmek zorundadır.

Daha vahimi, gençlerimizin önemli bir kısmının artık “Türkiye'de kalıp mücadele etmek” yerine “yurt dışına nasıl giderim?” sorusunun cevabını aramasıdır.

Bir Ülke yetiştirdiği mühendisini, doktorunu, akademisyenini, yazılımcısını, teknisyenini ve nitelikli gençlerini başka Ülkelere kaptırıyorsa yalnızca insan kaybetmez; geleceğini kaybeder.

Gençlerin ailesinden harçlık almadan yaşayamadığı, ev kuramadığı, evlenmeyi ertelediği, kira ödeyemediği ve gelecek planı yapamadığı bir ekonomik düzene “başarılı istihdam politikası” denilemez.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye'de 15-24 yaş grubundaki toplam genç işsiz sayısı kaçtır?
- 2) 20-29 yaş grubundaki işsiz sayısı kaçtır?
- 3) Üniversite mezunu işsizlerin toplam sayısı kaçtır?
- 4) Üniversite mezunu gençler arasında işsizlik oranı nedir?
- 5) Son beş yılda üniversite mezunu işsizlerin sayısı nasıl değişmiştir?
- 6) Mezuniyetinden sonra bir yıldan uzun süre iş bulamayan üniversite mezunu sayısı kaçtır?
- 7) İki yıldan uzun süredir iş arayan genç sayısı kaçtır?
- 8) Ne eğitimde ne istihdamda bulunan gençlerin toplam sayısı ve oranı nedir?
- 9) Bu oranın Avrupa Birliği ülkeleri ortalamasının üzerinde veya altında olup olmadığına ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
- 10) Genç kadınlar arasında ne eğitimde ne istihdamda bulunma oranı nedir?

- 11) Üniversite mezunu olup kendi eğitim alanı dışında çalışan gençlerin oranına ilişkin çalışma bulunmakta mıdır?
- 12) Mühendislik mezunu olup mühendislik dışında çalışan genç sayısı kaçtır?
- 13) Öğretmenlik bölümlerinden mezun olup öğretmen olarak çalışamayan kişi sayısı kaçtır?
- 14) Hukuk fakültesi mezunu olup kendi mesleğinde çalışmayan gençlerin sayısı bilinmekte midir?
- 15) Genç işsizliğinin yüksek olduğu ilk on il hangileridir?
- 16) Genç işsizliğinin bölgesel farklılıklarının azaltılması için hangi özel programlar uygulanmaktadır?
- 17) İŞKUR'a kayıtlı 18-29 yaş arasındaki toplam işsiz sayısı kaçtır?
- 18) Bu gençlerden kaç son bir yıl içinde İŞKUR aracılığıyla işe yerleştirilmiştir?
- 19) İşe yerleştirilen gençlerin kaçının altı ay sonra aynı işte çalışmaya devam ettiği takip edilmekte midir?
- 20) Gençlere yönelik istihdam teşviklerinden yararlanan işletme sayısı kaçtır?
- 21) Bu teşvikler kapsamında yaratılan kalıcı istihdam sayısı nedir?
- 22) Devlet desteği sona erdikten sonra işten çıkarılan gençlerin oranı ölçülmekte midir?
- 23) Gençlerin düşük ücret nedeniyle iş tekliflerini kabul edemediğine ilişkin Bakanlığınızın bir araştırması bulunmakta mıdır?
- 24) Üniversite mezunu bir gencin ortalama işe giriş ücreti ne kadardır?
- 25) Bu ücretin ortalama kira ve yaşam maliyetleri dikkate alındığında gençlerin bağımsız bir hayat kurmasına yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
- 26) Ailesinden ekonomik destek almadan tek başına yaşayan 18-29 yaş grubundaki gençlerin oranı nedir?
- 27) İş bulamadığı veya geliri yetmediği için ailesiyle yaşamaya devam eden gençlerin sayısına ilişkin çalışma yapılmakta mıdır?
- 28) İşsizlik veya ekonomik nedenlerle evlilik planlarını erteleyen gençlerin oranına ilişkin Bakanlığınızın araştırması bulunmakta mıdır?
- 29) Genç girişimcilere verilen desteklerden yararlanan genç sayısı kaçtır?
- 30) Bu desteklerle kurulan işletmelerin üç yıl sonunda ayakta kalma oranı nedir?
- 31) Genç girişimcilerin sermayeye erişimini kolaylaştırmak amacıyla faizsiz veya uzun vadeli finansman modeli oluşturulacak mıdır?
- 32) İşe alımlarda deneyim şartının yeni mezun gençlerin önünde ciddi bir engel oluşturduğu kabul edilmekte midir?
- 33) Yeni mezunların ilk istihdamını kolaylaştıracak özel bir "ilk iş garantisi" programı oluşturulması planlanmakta mıdır?
- 34) Kamuda personel alımlarında mülakat uygulamalarının gençlerin Devlete ve liyakat sistemine duyduğu güveni zedelediğine ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
- 35) Kamu istihdamında objektif sınav sonuçlarının esas alınmasını sağlayacak düzenlemeler desteklenmekte midir?
- 36) Son beş yılda çalışma amacıyla yurt dışına giden 18-35 yaş arasındaki Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı sayısı kaçtır?
- 37) Yüksek nitelikli iş gücü göçünün Türkiye ekonomisine maliyetine ilişkin çalışma yapılmış mıdır?
- 38) Doktor, mühendis, akademisyen, yazılımcı ve diğer yüksek nitelikli meslek gruplarında yurt dışına gidenlerin sayısı nedir?
- 39) Gençlerin Türkiye'den ayrılma nedenlerini ölçen kapsamlı bir araştırmanız bulunmakta mıdır?
- 40) Gençlerin yeniden Türkiye'de gelecek kurmak istemesini sağlamak amacıyla hangi somut politikalar uygulanacaktır?
- 41) Genç işsizliğini 2027 yılı sonunda hangi seviyeye düşürmeyi hedefliyorsunuz?
- 42) Ne eğitimde ne istihdamda bulunan gençlerin oranına ilişkin 2030 hedefiniz nedir?

- 43) Üniversite mezunu gençlere mezuniyetlerinin ardından belirli bir süre içinde iş, mesleki eğitim veya girişimcilik imkânlarından en az birinin sunulacağı ulusal bir genç istihdam garantisi oluşturulacak mıdır?
- 44) Türkiye Cumhuriyeti'nin yetiştirdiği gençlerin başka Ülkelerin geleceklerini kurmak için yurt dışına gitmek zorunda kalmasının siyasi ve ekonomik sorumluluğunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 45) Gençlerimize "sabredin" demek yerine, hangi tarihte insanca ücretle ve liyakatleriyle iş bulabilecekleri bir Türkiye vadetmektesiniz?